

**Для Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

_____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2020 р.

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ
для вступників на навчання
за спеціальністю 025МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО
на здобуття ступеня вищої освіти бакалавра
на основі ОКР молодшого спеціаліста
освітня програма Музичне мистецтво

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Для вступників на навчання за освітнім ступенем бакалавра галузь знань: 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 Музичне мистецтво фаховим вступним випробуванням є іспит із музичних дисциплін, який має на меті визначення рівня музично-теоретичної, виконавської підготовки абітурієнта, зрілості музичного мислення, музикальності, розвитку музичних здібностей та виявлення ступеня сформованості до подальшого навчання та вдосконалення професійної майстерності.

ЗМІСТ ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Хорове диригування

1. Диригувати два твори: *acappella* та з супроводом.
2. Виконати на музичному інструменті партитуру твору *acappella*. Проспівати хорові партії.
3. Виконати народну пісню *acappella*.
4. Перевірка знань та навичок з музично-теоретичних дисциплін.

Постановка голосу

1. Виконати два вокальних твори: романс та народну пісню *acappella*.
2. Виконати під власний супровід авторську пісню або пісню зі шкільного репертуару.
3. Перевірка знань та навичок з музично-теоретичних дисциплін.

Основний музичний інструмент

1. Виконання поліфонічного твору, великої форми (соната або концерт, I або II-III ч.), віртуозного твору або концертного етюда, п'єси кантиленного характеру.
2. Перевірка знань та навичок з музично-теоретичних дисциплін.

Теорія та історія музики

1. Демонстрація знань з теорії та історії музики (перелік тем додається до програми).
2. Перевірка умінь та навичок з сольфеджіо.
3. Виконання твору великої або середньої форми (фортепіано).

АБІТУРІЄНТ ПОВИНЕН ПОКАЗАТИ:

Хорове диригування

- основи диригентської техніки, логіку трактування хорових творів у художньому аспекті; уміння виконувати на музичному інструменті партитуру хорового твору *acappella*; вміння інтонаційно чисто та художньо досконало виконати народну пісню *acappella*; знання, уміння та навички з музично-теоретичних дисциплін.

Постановка голосу

- співацьку майстерність, технічні уміння чистого інтонування, правильність звукоутворення, володіння опорним диханням, емоційність передачі художнього образу виконуючи вокальні твори з супроводом та *acappella*; уміння акомпанувати собі при співі виконуючи пісню зі шкільного репертуару та визначати на слух інтервали, лади, тризвуки та їх обернення.

Основний музичний інструмент

- достатній рівень художньо-технічного виконання, сценічної культури, артистичності, емоційності; вміння розкрити художній образ у відповідності до жанрово-стильових особливостей інструментальних творів; уміння визначати на слух інтервали, лади, тризвуки та їх обернення.

Теорія музики

- ґрунтовні знання з музично-теоретичних дисциплін; уміння та навички сольфеджування зразків одно- і багатоголосся; належний рівень слухових аналітичних навичок; достатній рівень володіння інструментом (фортепіано).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИКІВ ІЗ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

Хорове диригування

Оцінка «5» (167-200 балів) – виставляється вступнику, який демонструє високу виконавську майстерність: відмінне володіння диригентською технікою, вокально-хорову культуру, логічність трактування хорового твору. Технічно і художньо досконало виконує на музичному інструменті хорову партитуру твору *acappella*; інтонаційно чистовиконує народну пісню та демонструє відмінні знання з елементарної теорії музики.

Оцінка «4» (134-166) – виставляється вступнику, який добре володіє диригентською технікою, демонструє художнє виконання з усіма аспектами інтерпретаційного та емоційного забарвлення, але з деякими неточностями: нечіткі покази ауфтактів, застосування невідповідного диригентського жесту в контексті художнього змісту твору. Виконує твір на інструменті художньо та виразно, але допускає окремі огріхи при відтворенні нотного тексту, динамічних відтінків, штрихів. Народну пісню виконує з незначними помилками, демонструє добрі знання з елементарної теорії музики.

Оцінка «3» (100-133) – виставляється вступнику, який посередньо володіє диригентською технікою: виконання хорових творів обмежується схоластичним жестом без емоційного забарвлення (відтворює функцію тактування). Відсутній показ чітких ауфтактів, динамічного плану, фразування, відповідних штрихів тощо. Народну пісню виконує невиразно, допускає ряд помилок в інтонаційному відтворенні нотного тексту, та демонструє посередні знання з елементарної теорії музики.

Оцінка «2» (менше 100) - виставляється абітурієнту, який не враховував виконавські показники: генеральні вступи хорових партій, проведення та логічне осмислення музичних фраз, відсутність логіки інтерпретації хорових творів, тощо. Хорову партитуру виконує на інструменті частково, допускає ряд помилок у відтворенні нотного тексту. У виконанні народної пісні допускає численні інтонаційні огріхи. Знання з елементарної теорії музики відтворює фрагментарно.

Постановка голосу

Оцінка «5» (167-200 балів) - виставляється абітурієнту, який на високому художньому рівні виконав вокальні твори, вірно передав їх характер, розкрив вокальну природність голосу – гнучкість, легкість у виконанні різних технічних, динамічних та штрихових прийомів, має здоровий голосовий апарат. Художньо та емоційно виконує шкільну пісню під власний супровід, демонструє відмінні знання з елементарної теорії музики.

Оцінка «4» (134-166) - виставляється абітурієнту, який виконав вокальні твори на достатньо високому художньому рівні з незначними помилками (неточностями) щодо техніки виконання – динаміка, фразування, дикція тощо. Шкільну пісню виконує з незначними помилками, демонструє добрі знання з елементарної теорії музики.

Оцінка «3» (100-133) - виставляється абітурієнту у випадку, коли він виконав твори із значними помилками – порушення інтонації, спів без опори, помилки в ритмі, форсування звуку тощо. Шкільну пісню виконує невиразно, допускає ряд помилок у відтворенні нотного тексту, динаміки, відчутні темпові відхилення, неправильна педалізація та демонструє посередні знання з елементарної теорії музики.

Оцінка «2» (менше 100) - виставляється абітурієнту, коли він не зміг виконати обов'язкових творів, або виконував їх частково, порушуючи інтонацію, ритм, погано знав музичний та літературний текст. Шкільну пісню на інструменті виконує частково. У процесі гри допускає ряд помилок у відтворенні нотного тексту, відчуються істотні темпові відхилення, ритмічна нестабільність тощо. Знання з елементарної теорії музики відтворює фрагментарно.

Основний музичний інструмент

Оцінка «5» (167-200 балів) - виставляється абітурієнту, який на високому технічному і художньому рівні виконав обов'язкові твори, всебічно розкрив стильові ознаки творів.

Оцінка «4» (134-166) - виставляється абітурієнту, який на досить високому художньому рівні виконав музичні твори, але допустив окремі незначні помилки (неточності) у відтворенні нотного тексту: штрихи, динамічні відтінки тощо.

Оцінка «3» (100-133) - виставляється абітурієнту, який на достатньому рівні виконав програмний матеріал, але допустив значні помилки у відтворенні нотного тексту: темп, ритм, поверхово передав стильові особливості творів. Демонструє посередні знання з елементарної теорії музики.

Оцінка «2» (менше 100) - виставляється абітурієнту, коли він не зміг виконати програмні твори, або виконав їх частково з порушенням нотного тексту, стильових особливостей творів тощо. Знання з елементарної теорії музики відтворює фрагментарно.

Теорія музики

Оцінка «5» (167-200 балів) - виставляється абітурієнту, який вірно відповів на поставлене теоретичне запитання, правильно проспівав та визначив на слух усі лади, інтервали, тризвуки тощо. На високому технічному і художньому рівні виконав музичний твір, всебічно розкрив його стильові ознаки.

Оцінка «4» (134-166) - виставляється абітурієнту, який вірно відповів на поставлене теоретичне запитання, але при співі, або визначенні на слух, допустив незначні помилки. На досить високому художньому рівні виконав музичний твір, але допустив окремі незначні помилки (неточності) у відтворенні нотного тексту: штрихи, динамічні відтінки тощо.

Оцінка «3» (100-133) - виставляється абітурієнту, який дав неповну відповідь на теоретичне питання, правильно проспівав, або визначив на слух, лише половину заданих ладів, інтервалів, тризвуків тощо. У виконанні твору допустив значні помилки у відтворенні нотного тексту: темп, ритм, поверхово передав стильової особливості.

Оцінка «2» (менше 100) - виставляється абітурієнту у випадку невірної відповіді на поставлене теоретичне запитання та правильно проспівав, або визначив на слух, менш, як половину заданих ладів, інтервалів, тризвуків тощо. У процесі гри допускає ряд помилок у відтворенні нотного тексту, відчуються істотні темпові відхилення, ритмічна нестабільність тощо.

Орієнтовний перелік творів з фаху «Хорове диригування»

Хорові твори а cappella

В.І.Іконник , сл.Т.Г.Шевченка «Сонце заходить»
І. Захаржевський «Колядниця» обр.укр.нар.пісні
С. Людкевич , сл. Т.Г.Шевченка«Сонце заходить»
М.Д.Леонтович, сл. Г.А.Чупринки«Льодолом»
М.Д.Леонтович «Пряля» обр.укр.нар. пісні
М.Д. Леонтович «Піють півні» обр.укр.нар. пісні
К.Г.Стеценко«Благослови, душе моя Господа»
С. І.Танєєв , сл.Я.Полонського «Посмотри какая мгла»
В.Шаповаленко, сл.М.Сінгаївського «У рідномукраї»
І.Шамо, сл.В.Юхимовича «Грушечка» фрагмент опери «Ятранськіігри»
О.Яковчук, сл. народні«Веснянка» фрагмент «Триптиха»
К.Проснак, сл.К.Хрустельської «Море»
О.Некрасов «Розкопаю я гору» обр.укр.нар.пісні
М.Д.Леонтович «Прелюдія»
О.Некрасов «Не сходило вранці сонечко»обр.укр. нар. пісні
Л.Шукайло «Вже Петрівочка минається», «Го-го-го коза», «Розлилися води». Фрагменти хорової кантати «Пори року»:

Хорові твори з супроводом

О.Олександров, сл. О.Количева «Поема про Україну»
Ж. Бізе«AgnusDei» музика до драми А.Доде «Арлезіанка»

Дж.Верді«Rextremende» фрагмент «Реквієму»

М.В.Лисенко, сл. Т.Г. Шевченка «Оживуть степи, озера» фрагмент хорової кантати «Радуйся, нива неполюта»

В.-А.Моцарт«Diesirae», «Confutatis»,«Lacrymosa», «Sanctus». Фрагменти «Реквієму»

П.Ніщинський«Закувала та сива зозуля» Фрагмент музичної картини «Вечорниці»

Д.Січинський , сл. Т.Г.Шевченка«Лічу в неволі»

С.В.Рахманінов Фінал опери «Алеко»

Б.Л.Вахнянин, сл. Т.Г.Шевченка «Садок вишневий коло хати»

О.Хромушин, сл.Е.Межелайтиса «Срібний дощ»

К.Каччіні «AveMaria»

К.Данькевич Хор «Чорний крук» з опери «Богдан Хмельницький»

Л.Ревуцький, сл. Т.Г.Шевченка «Ой, чого ти почорніло»

Г.Перселл «Sound the Trumpet»

Г.Свірідов «Романс» Фрагмент із музичних ілюстрацій до повісті О.Пушкіна «Заметіль»

Л. Денца «На гойдалках»

Л.Ревуцький Хорова кантата «Хустина»

Орієнтовний перелік вокальних творів з фаху

«Постановка голосу»

Аляб'єв О. – «Я вас любил», «Я вижу образ твой», «Зимняя дорога», «Незабудочка».

Балакирев М. – «Песня рыбки», «Слышу ли голос твой»

Білаш О. – Україні. Знову осінь

Білаш О. – пісня Романа. Пісня Франчески (к-м «Роман і Франческа»)

Бетховен Л. – Песня Молли

Брамс Й. – О милая дева

Булахов П. – Колокольчики мои.

Варламов А. – Белеет парус одинокий. Не пой красавица при мне. Красный сарафан.

Глінка М. – Не щебечи, соловейку. Что, красотка молодая. Колокольчик.

Григ Э. - Старая песня.

Гурилев А. – Колокольчик. Грусть девушки. Сердце – игрушка.

Даргомыжский А. – Мне грустно. Мне все равно. Юноша и дева.

Дюбюк А. – Не брани меня родная.

Гулак-Артемовський С. обр. укр. нар. пісні – Стоїть явір над водою.

Заремба В. - Дивлюсь я на небо. Така її доля. Через город піду.

Кауфман Л. обр. нар. пісень – Болит моя голівонька. Солоха. Коло гаю походжаю.

Косенко В. обр. укр. нар. пісні – Грицю, Грицю до роботи. Реве та стогне Дніпр широкий.

Колесса Ф. – Веснянка. Сипле сніг. Пішла Анночка рано по воду.

Кюи Ц. – Весенняя песня. Ласточка.

Кос-Анатольський А. – Ти не забудь. Гей, тополі мої. Найдорожча. До юності.

Коціпінський А. обр. укр. нар. пісні – Ой, гай мати. Де ти, доню, барилася. Ой зів'яла червона калина. Ой зійди, зійди ясен місяцю. Добрий вечір тобі, зелена дубраво. Ой не шуми лу́же. тече річка-невеличка. Лу́гом іду. Ой джигуне, джигуне. Ой ненько, зацвіло серденько. Чому дуб не зелений. Казав мені батько.

Лисенко М. – Ой маю я оченята. Віють вітри. Якби мені черевички. Смутної провесни. Коли настав чудовий май.

Майборода П. – Якби на квіти та не морози.

Майборода Г. – Запливай же, роженко, весела.

Моцарт В.-А. – Весенняя. Маленькая пряха. О цитра ты моя.

Мендельсон Ф. – Зимняя песня. Осенняя песня.

Нижанківський Ф. – О, не забудь.

Підгородецький Б. – Минають дні.

Ревуцький Л. обр. укр. нар. пісень – Вийди, вийди, сонечко. Галя по садочку ходила. Ой єсть в лісі калина. Подоляночка. Веснянка. Як заснули браття. Як засядем, браття.

Римский-Корсаков Н. – Не втер, вея с высоты. О чем в тиши ночей.

Скарлатти А. – Ах нет сил сносить терзанья. Стрелы Амура.

Степовий Я. – Зоре моя вечірняя. Вітер в гаї не гуляє. Три шляхи широкії. Місяць яснасенький. Не беріть із зеленого лу́гу вербу.

Стеценко К. – По горі, горі. Стояла я і слухала весну.

Танєєв С. – Колискова.

Феніх Р. – Скажи мені правду.

Чайковский П. – Колыбельная в бурю. Зима. Вчера.

Шамо І. – Пісня про щастя. Проводжала мати. Три поради. Ідуть дощі.

Шуберт Ф. – В доро́гу. Куда? Прости. К лу́не.

Шуман Р. – Тихий вечер. Слышу ли песни звуки. Вечерняя звезда. Летним утром.

Яковлев М. – Зимний вечер.

Яновський Б. – Журавочка.

Вокальні твори асаpрella

Укр. нар. пісня в обр. Г.Верьовки *«Тихо над річкою»*

Укр. нар. пісня *«Там, де Ятрань круто в'ється»*

Укр. нар. пісня *«Місяць на небі»*

Укр. нар. пісня *«Чорнії брови, карії очі»*

Укр. нар. пісня *«Ой і не стелися хрещатий барвінку»*

Укр. нар. пісня *«Туман яром»*

**Орієнтовний перелік інструментальних творів з фаху
«Основний музичний інструмент»**

Фортепіано:

1. Поліфонія:

Й.С. Бах *Інвенції (2-х, 3-х голосі за вибором)*
Г.Гендель *Частини з сюїти (Алеманда, Куранта тощо за вибором)*
Й.С.Бах *Частини з сюїти (Алеманда, Куранта тощо за вибором)*
Є.Юцевич *Інвенція на тему укр. нар. пісні «Сонце низенько»*
О.Скрябін *Канон*
Ю.Щуровський *Фуга*

2. Твір великої форми:

Д.Скарлатті *Сонати (за вибором)*
М.Клементі *Сонати (за вибором)*
К.М.Вебер *Анданте з варіаціями*
М.Глінка *Варіації на тему рос. нар. пісні «Среди долины ровныя»*

Баян, акордеон:

1. Поліфонія:

Й.С. Бах *Інвенція ля-мінор.*
Є. Юцевич *Фуга мі-мінор.*
А. Кореллі *Прелюдія мі-мінор.*

2. Твір великої форми:

Д. Бортнянський *Соната до-мажор ч.1.*
М.Завадський *Думка.*
Е. Юцевич *Тема з варіаціями.*

Скрипка

1. Рухлива п'єса, або кантилена:

М. Рубінштейн *Прялка*
Л. Обер *Тамбурин, Престо*
П. Чайковський *Мазурка*
А. Дворжак *Циганська пісня*
К. Сен-Санс *Лебідь (з сюїти «Карнавал тварин»)*
Х.В. Глюк *Мелодія (з опери «Орфей»)*
Г. Бом *Безперервний рух*

2. Твір великої форми, або концертна п'єса

М. Комаровський *Концерт №1 ч.1.*

А.Вівальді *Концерт ля-мінор ч.1, або ч.2,3*

В.А. Моцарт *Концерт «Аделаїда» ч.1*

Н. Акколаї *Концерт №1 ч.1*

Бандура

1. Поліфонія:

Й.С. Бах *Лярго*

К. Мясков *Пісня*

2. Твір великої форми:

С. Баштан *Варіації на тему укр. нар. пісні «Ой, джигуне, джигуне»*

С. Баштан *Варіації на тему укр. нар. пісні «Йшли корови із діброви»*

В.Кухта *Фантазія на теми укр. нар. пісень*

1. Гендель Г. Чакона

2. Франк С. Органнапрелюдія, фуга і варіація (h-moll)

3. Чайкін М. Концерт 1ч., або 2 і 3ч.

5. Мясков К. 1ч., або 2 і 3ч.

6. Моцарт В. Рондо

7. Різоль М. Дощик

8. Різоль М. Концертна п'єса на буковинські теми.

Бандура

1.Бах Й. Прелюдія і фуга d-moll (переклад О.Герасименко)

2. Бах Й. Прелюдія і фуга g-moll

3.Бортнянський Д. Концерт D-dur (клавір для бандури с ф-но Ю.Олійника)

4.Герасименко О. Концертніваріації для бандури с ф-но

5.К.Мясков. Наспів

6.О.герасименко Варіації на тему укр. нар. пісні «Стоїть гора високая»

7.К.Мясков. Концертнийетюд

8. О.Герасименко. Елегія

Скрипка

1.Бах Й. Партити для скрипки соло (на вибір)

2. Мендельсон Ф. Концерт.

3.Давид Ф. Капріччіо

4. Скорик М. Іспанськийтанець.

Гітара

1. Бах Й. Лютневісюїти (на вибір)

2. Шевченко А. Карпатська рапсодія.
3. Альбеніс

Орієнтовний перелік пісень шкільного репертуару

1. Білаш О., Павличко Д. «Яблунька»
2. Верменич В., Сингаївський М. «Вишиванка»
3. Дремлюга М., Бродський О. «Ранкова пісня»
4. Знатоков Ю., Мордань Я. «Країнадитинства»
5. Карабиць І., Рибчинський І. «Пісня про добро»
6. Колотій В., Процерук І. «Моя Україно»
7. Кос-Анатольський А., Ладижець В. «Кептарик», «Сніжок-пушок»
8. Леонтович М. «Гей ви, стрільці-січовії»
9. Лисенко М. «А вже весна»
10. Мігай А., Кулик Н. «Сім нот»
11. Мінков М., Ентін Ю. «Дорога добра»
12. Моцарт В.А., Фліс Б. «Колискова»
13. Польська народна пісня «Зозуля»
14. Парцхаладзе М., Акобіл Ш. «Шкільний дзвоник»
15. Попатенко Т., Вікторов В. «Щеня і кошеня»
16. Струве Г., Ібріяєв К. «Шкільний корабель»
17. Укр. нар. пісня «А вже весна»
18. Укр. нар. пісня «Подільночка»
19. Фільц Б., Костенко Л. «Польовідзвіночки»
20. Шаповаленко В., Кюринський В. «Пісня про мрію»
21. Янушкевич О., Завандович Г. «Уклін тобі, мамо»
22. Укр. нар. пісня в обр. Л. Ревуцького «Ой, єсть в лісі калина»
23. Укр. нар. пісня в обр. Л. Ревуцького «Подільночка»
24. Укр. нар. пісня в обр. К. Стеценка «Ой, на горі жито»
25. Л. Дичко «Роботящий півник»
26. А. Мігай «Дощик»
27. А. Філіпенко «Новорічна»

Перелік тем для вступного випробовування з фаху «Теорія музики»

Теорія музики і сольфеджіо. 1) Письмово: Гармонізація мелодії у формі періоду, обсягом 8-12 тактів, можливі відхилення й модуляції в тональності 1-3 ступенів спорідненості, енгармонічні модуляції.

2) Усні вимоги: Абітурієнт повинен виявити навички співу з листа (приблизний рівень важкості – підручник «Сольфеджіо» Н. Качаліної), слухового аналізу гармонії у фрагменті музичного твору (сонати Вольфганга Амадея Моцарта, Людвіга Ван Бетховена, «Пісні без слів» Фелікса Мендельсона, «Альбом для юнацтва» Роберта

Шумана тощо), гри на фортепіано гармонічної послідовності, гри секвенції (діатонічної, хроматичної чи транспонуючої).

Музична література. Вимоги передбачають знання творчості видатних композиторів та основних етапів розвитку західноєвропейської музики з XVII до XX ст.:

1. Й.С. Бах. «Добре темперований клавір».
2. Й.С. Бах. «Меса сі мінор».
3. Йозеф Гайдн. Симфонія № 103.
4. В.А. Моцарт. Симфонії № 40, № 41. «Весілля Фігаро». «Дон Жуан»
9. Людвіг ван Бетховен. Симфонії № 3, № 5. Сонати для фортепіано №№ 5, 8, 17, 21, 23 (за бажанням).
10. Ф. Шуберт. Симфонія № 8 «Незакінчена», Вокальний цикл «Прекрасна Мельничиха». Вокальний цикл «Зимовий шлях».
11. Р. Шуман. «Карнавал».
12. Ф. Шопен. Прелюдії. Мазурки. Вальси (вибір за бажанням).
13. Ф. Ліст. Симфонічна поема «Прелюди». Соната сі мінор.
14. Дж. Верді. «Ріголетто». «Травіата».
15. Принципи оперної реформи Р. Вагнера. Опера «Лоенгрін».
16. Ж. Бізе. «Кармен».
17. К. Дебюссі. Прелюдії.
18. М. Глінка. «Ніч у Мадриді», «Арагонська хота». «Руслан і Людмила».
19. М. Мусоргський. «Борис Годунов». «Картинки з виставки».
20. М. Римський-Корсаков. «Снігуронька». «Шахерезада»
21. П. Чайковський. «Євгеній Онегін». Шоста симфонія.
22. С. Рахманінов. Другий фортепіанний концерт. Прелюдії ор.23, 32.
23. О. Скрейбін «Поема екстазу». Прелюдії ор.11.
24. С. Прокоф'єв. «Ромео і Джульєтта».
25. М. Лисенко. «Тарас Бульба». «Радуйся, ниво неполитая».
26. Хорові обробки М. Леонтовича «Щедрик», «Пряля», «Козака несуть».
27. Л. Ревуцький. Друга симфонія.
28. Б. Лятошинський. Третя симфонія. «Гражина».
29. М. Скорик «Карпатський концерт».
30. Творчий портрет Є. Станковича (симфонія на вибір).

Фортепіано: абітурієнт повинен виконати на фортепіано твір великої чи середньої форми, рівень складності якого відповідає рівню випускної програми СВО молодший спеціаліст.